

Syyttäjälaitos

17.2.2021

Dnro 23/61/21

Eduskunnan hallintovaliokunta

HaV@eduskunta.fi**Lausuntopyyntönnne 8.2.2021 koskien valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittista selontekoa VNS 4/2020 vp**

Valtioneuvoston selonteossa tarkastellaan turvallisuutta laajasta näkökulmasta, jossa huomioidaan sotilaallisten uhkien, suurvaltojen välisen kilpailun ja hybridi-vaikuttamisen lisäksi nyt näköpiirissä olevien globaalien haasteiden, kuten ilmastonmuutoksen, terveysuhkien, ihmisoikeusloukkausten, muutto-liikkeen, talouskriisien, eriarvoisuuden lisääntymisen, terrorismin ja kansainvälisen rikollisuuden vaikutukset turvallisuuteen (s. 20).

Selonteossa on korostettu yhteiskunnan kriisinsietokyvyn merkitystä Suomen turvallisuudelle nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Keskeisenä osana kriisinsietokyvyn vahvistamista selonteossa mainitaan sisäisen turvallisuuden ylläpitäminen (s. 29). Selonteossa on todettu, että kansainvälisen ja erityisesti vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden eri muotojen tunnistamisen, ehkäisemisen ja torjumisen kannalta on tarpeellista, että tietoa ja parhaita käytäntöjä jaetaan kumppanien kesken ja osallistutaan kansainväliseen rikostorjuntaan (s. 30).

Syyttäjälaitos osaltaan ylläpitää turvallisuutta huolehtimalla perustehtävänsä mukaisesti rikosvastuun toteuttamisesta osana rikosasioiden käsittelyketjua. Kansalaisten kokema luottamus siihen, että rikoksista seuraa lain tarkoittama rangaistus, on keskeinen turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta luova tekijä.

Selonteossa todetut globaalit haasteet näkyvät myös syyttäjien työssä ja niihin pyritään vastaamaan. Syyttäjälaitos osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden torjumiseksi muun muassa EU:n rikosoikeudellisen yhteistyön yksikön (EUROJUST) ja Euroopan rikosoikeudellisen verkoston (EJN) toiminnan puitteissa. Syyttäjälaitoksella on myös tiivistä yhteistyötä muun muassa muiden Pohjoismaiden sekä Viron kanssa.

Rikokset tapahtuvat enenevässä määrin globaalissa ympäristössä. Vapaa liikkuvuus on helpottanut myös ammattimaisten rikollisten siirtymistä rajojen yli EU:n alueella. Toisaalta rikoksia tehdään enenevässä määrin verkossa. Uutena rikosilmiönä on tunnistettu verkossa tapahtuva maalittaminen, jonka nopean yleistymisen odotetaan jatkuvan. Kysymys on hybridi-vaikuttamisen

17.2.2021

Dnro 23/61/21

yhdestä muodosta tai ainakin sen läheisilmiöstä, jossa on usein kysymys järjestelmällistä toiminnasta. Myös erilaisten kyberuhkien realisoitumiseen muun muassa lisääntyvien tietosuojarikosten muodossa on varauduttava. Samoin on varauduttava siihen, että jatkossakin Suomen viranomaisten tutkittavaksi tulee kriisialueilla tehdyiksi epäiltyjä terrorismi- ja sotarikoksia, joiden esitutkinta ja oikeuskäsittely vaativat erityisen paljon voimavaroja.

Sotarikosten ja muiden vakavimpien kansainvälisten rikosten tutkiminen viime kädessä Suomessa liittyy myös osaltaan selonteossa todettuun sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän tukemiseen ja rankaisemattomuuden vastaisen työn jatkamiseen (s. 30- 31).

Toimintaympäristön kansainvälistymiseen ja rikosasioiden monimutkaistumiseen on Syyttäjälaitoksessa vastattu muun muassa kehittämällä syyttäjien erikoistumisjärjestelmää. Syyttäjien työkuorman edelleen kasvaessa huomio kiinnittyy kuitenkin siihen, ettei Syyttäjälaitoksen henkilöstömäärä ole kasvanut samassa tahdissa. Edellä mainitut valtioneuvoston selonteon näkökohdat huomioiden Syyttäjälaitoksen resursoinnista ei ole varaa tinkiä, vaan sitä on pikemminkin pyrittävä mahdollisuuksien mukaan vahvistamaan.

Jukka Rappe
Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Sampsa Hakala
Valtionsyyttäjä